

Gastouderbureau
Kop van Noord-Holland

onderdeel van **monter** kinderopvang

Pedagogisch beleid

Inhoudsopgave

1.	Inleiding/voorwoord	2
2.	Missie en Visie	
	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	
3.	Vier opvoedingsdoelen	4
3.1.	Opvoedingsdoel 1: Emotionele veiligheid bieden	4
3.2.	Opvoedingsdoel 2: Persoonlijke competenties te ontwikkelen	5
3.3.	Opvoedingsdoel 3: Sociale competenties te ontwikkelen	5
3.4.	Opvoedingsdoel 4: Normen en waarden van onze samenleving eigen maken	6
4.	Kwaliteitseisen	6
4.1.	De Kwaliteitsconvenant gastouderopvang	7
4.2.	Kwaliteitsnormen gastouderbureau 'Kop van Noord-Holland'	7
4.2.1.	Persoonlijke kwaliteiten gastouders	7
4.2.2.	Motivatie gastouders	7
4.2.3.	Pedagogische kwaliteiten gastouders	7
4.2.4.	Houding gastouders ten opzichte van het gastouderbureau	7
5.	Kijken naar het aantal op te vangen kinderen	8
5.1.	Kijken naar 'Gastouder-kind ratio'	8
5.2.	Kijken naar de 'Vorbereide ruimte'	8
5.3.	Kijken naar de achterwachtingregeling gastouderopvang	8
6.	De ondersteunende organisatie	9
7.	Bronnen	9

1. Inleiding/voorwoord

Gastouderbureau 'Kop van Noord-Holland', onderdeel van Monter Kinderopvang, biedt sinds 1995 professionele gastouderopvang aan.

Gastouderopvang vereist specifieke beroepskwalificaties, op maat gemaakt voor gastouders. We volgen richtlijnen voor basiskwaliteit, afkomstig uit professionele bronnen. Daarbij formuleren wij zelf specifieke kenmerken voor gastouders met betrekking tot veiligheid, gezondheid en omgang met kinderen.

Deze richtlijnen leiden ons bij het selecteren van geschikte gastouders, het bepalen van het maximale aantal op te vangen kinderen en het identificeren van nodige aanpassingen in de ruimte. Door deze normen in de dagelijkse praktijk toe te passen, kunnen we controleren of de geboden opvang aan de gestelde normen voldoet en bepalen wat er nodig is om de kwaliteit te verbeteren. Op deze manier werken we samen met gastouders aan de kwaliteit van de opvang.

Ons pedagogisch beleid omvat het 'Gastouderspecifiek Pedagogisch Werkplan', waarin het handelen van de gastouder wordt beschreven. Dit werkplan is een document dat voortdurend in ontwikkeling blijft. Daarnaast bevat onze map een ABC met diverse richtlijnen, achtergrondinformatie en inspirerende artikelen.

2. Missie en Visie

Het gastouderbureau gelooft dat kinderen van nature de drang hebben om zich te ontwikkelen en streeft ernaar om aan hun behoeften en welzijn te voldoen. De focus ligt op begeleiding en het bieden van mogelijkheden in de opvoeding.

De gastouders zijn enthousiaste professionals met een warm hart voor kinderen. Ze zijn oprecht in hun interacties, tonen een democratische houding en zijn zich bewust van hun rol als rolmodel. Ze waarderen feedback en vragen er actief om, en streven naar een open communicatiecultuur waarin ze verantwoordelijkheid nemen.

Gastouders handelen assertief en respecteren hun eigen behoeften binnen de professionele grenzen van het gastouderbureau. Ze zijn bereid om nieuwe dingen uit te proberen en hebben een onderzoekende houding. Om van en met elkaar te leren, worden ervaringen gedeeld. Kortom: 'Wij hebben plezier in ontwikkeling!'

3. Vier opvoedingsdoelen

De Wet Kinderopvang (WKO) beschrijft dat opvoeders (professionals en gezin) werken aan de vier opvoedingsdoelen van Prof. Riksen- Walraven. Wanneer een gastouder werkt vanuit deze vier doelen sluit zij aan bij de ontwikkeling van elk kind.

De vier opvoedingsdoelen zijn:

1. Het bieden van emotionele veiligheid
2. Het bieden van gelegenheid tot ontwikkelen van persoonlijke competenties
3. Het bieden van gelegenheid tot ontwikkelen van sociale competenties
4. Het bieden van kansen om zich waarden en normen, de 'cultuur' van de samenleving eigen te maken; 'socialisatie'.

We geven hieronder uitleg over de opvoedingsdoelen en hoe de gastouders hier naar handelen in de praktijk.

3.1. Opvoedingsdoel I: Het bieden van emotionele veiligheid

De gastouder zorgt ervoor dat het kind zich emotioneel veilig voelt. Het gevoel van emotionele veiligheid draagt bij aan het welbevinden van het kind. Welbevinden betekent 'het naar je zin hebben' of 'je op je gemak voelen'. Als een kind zich wel bevindt, zal het met zelfvertrouwen de omgeving gaan ontdekken, ervaringen opdoen en zich spelenderwijs gaan ontwikkelen tot, uiteindelijk, een zelfstandig en uniek individu. Een kind ervaart emotionele veiligheid wanneer hij weet waar hij aan toe is en wat het kan verwachten.

In de praktijk

Door het aanbieden van een herkenbare dagindeling en gewoontes in de verzorging, die afgestemd zijn op de verzorging thuis, zorgt een gastouder voor een emotioneel veilige omgeving. Ook dagelijkse rituelen die alleen in het gastgezin gelden zijn van belang en geven duidelijkheid. Een kind ervaart emotionele veiligheid, wanneer er op een juiste manier op zijn

¹ De normen die beschreven staan bij hoofdstuk '4.2. kwaliteitsnormen gastouderbureau 'Kop van Noord-Holland' onderschrijven bovenstaande visie.

signalen en behoeftes wordt gereageerd. De gastouder houdt rekening met de stemming, het karakter, de eigenheid, de emoties en de ontwikkelingsfase van het kind. Dit serieus te nemen en erop inspelen is een belangrijke voorwaarde. Het bieden van genegenheid, troost en stabiliteit, evenals het opbouwen van sterke banden tussen de gastouder, het kind en de opvoeder draagt bij aan de emotionele veiligheid.

Door de gastvrije, herkenbare en huiselijke sfeer bij het gastgezin wordt er aangesloten op de emotionele veiligheid.

3.2 Opvoedingsdoel 2: Het bieden van gelegenheid tot ontwikkelen van persoonlijke competenties

Bij de gastouder wordt een omgeving gecreëerd die de groei en ontwikkeling van het kind bevordert. Het kind wordt aangemoedigd om nieuwe dingen te leren en zichzelf te ontdekken. De rol van de gastouder is om het kind hierin te ondersteunen. Hierdoor bevordert je de zelfstandigheid van het kind. Het doel is om een omgeving te creëren waarin het kind zich veilig voelt om te experimenteren en te leren, waarin de individuele interesses en behoeften worden erkend en gestimuleerd.

Praktijk

De gastouder kijkt goed naar waar het kind in zijn ontwikkeling zit. Er worden vaardigheden gestimuleerd die behoren tot de bevordering van het desbetreffende ontwikkelingsgebied, zoals bijvoorbeeld zelf een broodje smeren, de jas aantrekken, schoenen aandoen, opruimen, ed. Dagelijks wordt dit meerdere keren herhaald, zodat een kind hier vaardiger in wordt. Tijdens het meespelen of het aanbieden van activiteiten geeft de gastouder woorden aan de handelingen zoals het benoemen, verwoorden en uitleggen zodat het taal-leervermogen van het kind wordt gestimuleerd.

3.3 Opvoedingsdoel 3: Het bieden van gelegenheid tot ontwikkelen van sociale competenties

De gastouder richt zich op het bevorderen van het zelfstandig functioneren en de zelfredzaamheid van het kind. Het is belangrijk het kind vaardigheden en competenties te leren waardoor het in staat is om zelfstandig taken uit te voeren en beslissingen te nemen. Door zelfvertrouwen te ontwikkelen is het kind in staat om verschillende situaties aan te gaan. Als gastouder geeft je het kind een verantwoordelijkheid voor taken die passen bij hun ontwikkelingsniveau. Het is belangrijk het kind te betrekken bij het oplossen van problemen en het nemen van beslissingen. Hierin wordt goed gekeken naar het ontwikkelingsniveau van het kind.

Het doel is om het kind te helpen zich te ontwikkelen tot een zelfstandige individu die in staat is om hun eigen leven vorm te geven en om te gaan met uitdagingen die het tegenkomt. Deze aanpak benadrukt het belang van het bieden van ondersteuning en begeleiding, terwijl het kind wordt aangemoedigd om zijn eigen kracht en capaciteiten te ontdekken en te ontwikkelen.

Praktijk

Als het kind tegen een uitdaging aanloopt en de gastouder om hulp vraagt, stimuleert de gastouder het kind om na te denken over wat de mogelijke oplossing zou kunnen zijn. Daarbij is gericht vragen stellen een mooie vorm die het kind aanzet tot nadenken. De gastouder heeft als rol om vooral het kind zelf na te laten denken tijdens situaties waarin het even niet meer weet

wat te doen of welke keus te maken. Hierdoor wordt het kind verder geholpen (in zijn/haar ontwikkeling). Daarbij benadrukt de gastouder het als een kind iets zelf goed opgelost/aangepakt heeft, zodat het kind zich gesteund en gezien voelt.

3.4 Het bieden van kansen om zich waarden en normen, de 'cultuur' van de samenleving eigen te maken; 'socialisatie'.

De gastouder creëert ruimte die ervoor zorgt dat het kind zich kan ontwikkelen op sociaal gebied. Het kind leert door middel van de ondersteuning en begeleiding van de gastouder om succesvol om te gaan met andere kinderen, zich in te leven, gezonde relaties op te bouwen en positief bij te dragen aan een diverse samenleving.

Het kind wordt ondersteund in hoe ze effectief kunnen communiceren, samenwerken en conflicten oplossen. Het gaat ook om het ontwikkelen van empathie, respect en begrip voor anderen, en het leren omgaan met diversiteit en verschillende standpunten.

Praktijk

Bij de gastouder worden verschillende kinderen opgevangen. Dit kunnen verschillen in leeftijden zijn, maar ook verschillen in etnische achtergronden. Hier wordt binnen de gastouderopvang aandacht aan besteed door erover te praten met elkaar. Afgestemd op de leeftijd. Bijv. wat vindt een baby wel fijn en wat niet? Wat mag een kind wel of niet eten en hoe komt dat?

Ook door activiteiten uit te voeren buiten de woning van de gastouder leert het kind hoe het zich gedraagt binnen de samenleving. Wat is gewenst gedrag, wat doe je wel, wat doe je niet, ed. De gastouder ondersteunt het kind hierin door van te voren te vertellen wat ze gaan doen en wat ze van het kind verwacht. Ook is de gastouder een groot voorbeeld voor het kind. De gastouder is zich bewust van zijn/haar eigen rol ten opzichte van andere opvoeders en mensen buiten het huis van de gastouder.

4 Kwaliteitseisen

4.2 De Kwaliteitsconvenant gastouderopvang

De Kwaliteitsconvenant gastouderopvang stelt kwaliteitseisen. Deze zijn hieronder weergegeven. Gastouders:

- zijn in bezit van geldig bewijs van deskundigheid voor gastouders (wettelijke bewijsstukken)
- zijn in het bezit van een geldig certificaat EHBO aan kinderen (volgens de wettelijk geldende bewijsstukken)
- zijn in het bezit van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG), inclusief de bij de gastouder inwonende huisgenoten vanaf 18 jaar
- handelen professioneel conform richtlijnen gastouderbureau
- hebben geen kinderen die (tijdelijk) onder toezicht staan, dit geldt eveneens voor inwonende personen
- zijn niet (tijdelijk) ontheven of ontzet uit het ouderlijk gezag, dit geldt eveneens voor inwonende personen
- respecteren privacygevoelige gegevens en delen geen informatie met derden
- staan open voor- en respecteren gewoontes, culturen, levenswijzen en opvoedingsideeën
- laten kinderen niet alleen en laten het toezicht niet aan anderen over
- zijn regelmatig en gedurende minimaal een jaar beschikbaar voor opvang
- zijn goede telefonisch bereikbaar

zijn in bezit van verzekeringen met dekking voor aansprakelijkheid en ongevallen, inclusief (indien van toepassing) autogebruik

4.3 Kwaliteitsnormen gastouderbureau 'Kop van Noord-Holland'

Gastouderbureau 'Kop van Noord-Holland' voegt onderstaande kwaliteitsnormen toe;

4.3.1 *Persoonlijke kwaliteiten gastouders*

- Goede lichamelijke en geestelijke en sociale gezondheid (dus niet alleen het uitblijven van ziekte of zwakte)
- Organisatietalent voor het creëren van een positieve sfeer; *'Hoe kan ik hier op inspelen?'*
- Verantwoordelijkheidsgevoel en flexibiliteit; *'Hoe behartig ik belangen van kinderen/ouders?'*
- Continuïteit, stabiliteit en voorspelbaarheid; *'Hoe zorg ik dat kinderen weten wat er gaat gebeuren?'*
- Kennis van verschillende ontwikkelingsgebieden van kinderen door eigen of andere kind(eren) en/of opleiding
- Een democratische levenshouding
- Overleggen en samenwerken
- Correct Nederlands spreken en voldoende schrijfniveau

4.3.2 *Motivatie gastouders*

- Aandacht en respect voor ieder kind als individu (autonomie)
- Een kindgerichte houding; *'Wat heeft 't kind nu nodig?'* (behoeften/ beleving/ ontwikkeling)
- Assertieve instelling; *'Hoe vind ik oplossingen die aan ieders behoeften tegemoet komen?'*
- Reflecteren op het eigen (pedagogisch) handelen om de professionaliteit te ontwikkelen (opbrengstgericht werken)

4.3.3 *Pedagogische kwaliteiten gastouders*

- Sensitief (gevoelig) zijn voor behoeften van kinderen en daarop adequaat reageren
- Volgen van vast dagritme met vertrouwde rituelen
- Ontdekken wat ieder kind plezierig en interessant vindt en daarop inspelen (ontwikkelingsgericht)
- Voorbeeld zijn van gewenst gedrag
- Bekend zijn met de 'Rechten van het kind' zoals beschreven in het Internationaal Verdrag van 20 november 1989
- Bijdragen aan (1) Welbevinden, (2) Actieve betrokkenheid en (3) Brede persoonsontwikkeling van kinderen (zie ABC Observeren)
- Signaleren, rapporteren en bespreken van 'opvallende signalen' volgens Stappenplan Signaleren (inclusief Meldcode)

4.3.4 *Houding gastouders ten opzichte van het gastouderbureau*

- Werken volgens procedures/richtlijnen Gastouderbureau Kop van Noord-Holland
- Samenwerken met het gastouderbureau en daarbij positieve initiatieven nemen
- Evalueren van de risico- inventarisatielijst met het gastouderbureau
- Gebruik maken van de ondersteunende organisatie
- Inzetten van advies en begeleiding vanuit het gastouderbureau voor optimaliseren van kwaliteit

- Bijwonen van thema-avonden, na- en bijscholing (3x per jaar, waaronder de verplichte EHBO)
- Afspraken vastleggen in een overeenkomst

4.4 Het aantal op te vangen kinderen

De Wet Kinderopvang beschrijft normen voor het aantal op te vangen kinderen.

Naast het aantal kinderen bepaalt voor een groot deel ook de geschiktheid van de ruimte hoeveel kinderen daarin verantwoord opgevangen kunnen worden

- maximaal vijf kinderen als alle kinderen jonger zijn dan 4 jaar, inclusief uw eigen kinderen.
- maximaal zes kinderen opvangen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar, inclusief de eigen kinderen tot 10 jaar (als er kinderen bij zijn die 4 jaar of ouder zijn)
- nooit meer dan vier kinderen onder de 2 jaar worden opgevangen (incl. de eigen kinderen) en
- van die vier mogen er maximaal twee kinderen jonger zijn dan 1 jaar (inclusief de eigen kinderen)

4.5 'Gastouder-kind ratio'

- De gastouder vult het aantal op te vangen kinderen in op de bijlage 0.1.1.2 'Gastouder-kind ratio'
- De gastouder bewaart deze in de 'Werkmap Gastouders'

4.6 De 'Vorbereide ruimte'

- De ruimte is veilig en vertrouwd met vaste plekken voor eten en slapen
- De gastouder biedt voldoende (vorbereide) ruimte voor spelen, eten en slapen
- De gastouder beschikt over voldoende slaapruidtes voor kinderen, waaronder begrepen een afzonderlijke slaapruidte voor kinderen tot de leeftijd van 1,5 jaar, zodat de kinderen aan hun rust toe komen
- De ruimte is huishoudelijk schoon en kindvriendelijk, zowel binnen als buiten materialen voldoen aan de eisen van de Rie veiligheid. Er zijn voldoende en goed functionerende rookmelders op de locatie aanwezig
- De ruimte en materialen bieden voldoende gelegenheid om vrij/ zelfstandig te spelen/ bewegen
- De ruimte is voorbereid met voldoende uitdagend (speel-) materiaal waardoor alle ontwikkelingsgebieden geprikkeld worden. De gastouder waakt voor een overvloed aan materiaal
- De gastouder beschikt over voldoende binnen- en buitenspeelmogelijkheden, afgestemd op het aantal en de leeftijd van de kinderen
- Er is in de naaste omgeving gelegenheid om (dagelijks) veilig buiten te spelen

4.7 De achterwachtregeling gastouderopvang

- De gastouder noteert de achterwacht; '0.1.1.3 Overzicht bereikbaarheid Gastouderbureau/ Achterwacht²'
- De gastouder bewaart deze in de 'Werkmap Gastouders'

² Wanneer er meer dan drie kinderen gelijktijdig opgevangen worden, is een achterwachtregeling van toepassing. Deze achterwacht dient beschikbaar te zijn en in geval van calamiteiten, binnen 15 minuten op het opvangadres aanwezig te zijn. Inzichtelijk moet zijn wie deze persoon is en waar deze te bereiken is. Tevens dient deze achterwacht tijdens opvang tijden altijd telefonisch bereikbaar te zijn.

5 De ondersteunende organisatie

Het gastouderbureau ondersteunt de gastouders bij het werken aan gestelde doelen. Tijdens werkdagen zijn we telefonisch bereikbaar voor hulp en advies. We verzorgen minimaal drie keer per jaar nascholing met betrekking tot 'deskundigheidsbevordering'. Onderwerpen die daarbij worden behandeld zijn;

- Pedagogisch handelen
- Veiligheid en hygiëne
- Signaleren kindermishandeling
- Verplichte nascholing EHBO

6 Bronnen

- Wet Kinderopvang (prof. M. Riksen-Walraven)
- Kwaliteit, toezicht en handhaving GGD Nederland
- Pedagogisch Kader Gastouderopvang (2013 Marianne Boogaard, Josette Hoex, Maartje van Daalen en Mirjam Gevers)
- Internationaal verdrag van de rechten van het kind
- Pedagogisch beleid Monter Kinderopvang
- De visie van Emmi Pikler®
- De visie van Thomas Gordon®
- De visie van Aletha Solter
- NCKO kwaliteitsmonitor (Bureau Kwaliteit Kinderopvang en Kohnstam instituut UVA)
- 'Zijn dat Wij?' een waardevolle groep door Puk Lightvoet 2003